

ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

SOMOGYVISZLÓ KÖZSÉG

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVÉHEZ

1. KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS

1.1. Meglévő állapot vizsgálata

A meglévő állapot ismertetése

Térségi kapcsolatok

Somogyviszló község Baranya megye nyugati részén fekszik, a szigetvári kistérséghez tartozik. Közúti kapcsolatai a 66125 j. bekötő úttal Somogyapátiin keresztül, az országos úthálózatba nem tartozó szulimáni összekötéssel pedig a 67 j. főút felé biztosítottak.

Vasút nem érinti, a legközelebbi állomás Szigetváron érhető el.

A közforgalmú közlekedés helyközi autóbuszszal bonyolódik le.

A kerékpáros közlekedési kapcsolatok a motoros forgalommal azonosak.

Úthálózat

A település forgalmi tengelye a bekötő út észak-déli átkelési szakasza, amelynek központi teréből három utca ágazik ki; az északnyugati településrészen pedig kialakult egy tömbfeltáró út, amely a Somogyhatvan felé vezető régi útba torkollik.

Az állami út 2002. évi keresztmetszeti forgalma az ÁKMI adatai szerint:

66125 bek. út: Kossuth L. u.

szgk	kis teher	autóbusz		tehergépkocsi					motor	kerék pár	lassú jmű	összesen	
		egyés	csukló	közep	nehéz	pótko	nyerg	spec					
jármű/nap													E/nap
340	91	15	0	2	20	9	1	0	23	20	17	538	615

A forgalmi sávok száma kettő, kapacitásproblémák nincsenek.

Az önkormányzat tulajdonában lévő, lakóterületet kiszolgáló utak - a Petőfi S. u észak-déli szakasza kivételével - szintén pormentes burkolatúak, szélességük 3 és 5,5 m között változik.

Közúti csomópontok

Jelenleg a kiépített utak valamennyi csomópontja szintbeni, az elsőbbség általában jelzőtáblával szabályozott.

A Kossuth L. u Széchenyi téri keresztezésének szöge 60° alatti, ami balesetveszélyes.

Közforgalmú közlekedés

A községben lévő egy buszmegálló csak a lakott terület középső részét szolgálja ki, kiépítettsége és felszereltsége hiányos és az útkanyarhoz túl közel van.

Gyalogos- és kerékpár-közlekedés

A lakott utcák legalább egyik oldalán épült járda, amelyek azonban az előírtnál keskenyebbek.

A kerékpárosok a motoros forgalommal azonos pályát használhatják, a forgalom nagysága nem éri el azt az értéket, amely külön kerékpárutat vagy -sávot igényelne.

1.2. Közlekedésfejlesztési javaslat

A közúti forgalom növekedése

A keresztmetszeti forgalmak az előrevetítő módszerrel az alábbi értékeket adják:

66125 bek. út: Kossuth L. u.

szgk	kis teher	autóbusz		tehergépkocsi					motor	kerék pár	lassú jármű	összesen		
		egyés	csukló	közep	nehéz	pótko	nyerg	spec						
jármű/nap													E/nap	
2015														
440	110	16	0	2	24	11	1	0	25	20	17	666	753	
2030														
562	143	17	0	3	31	14	2	0	28	20	17	837	943	

A fenti értékek nem haladják meg azt a mértéket, amely a két forgalmi sávós út megfelelő szolgáltatási szintjénél még megengedhető.

Az úthálózat fejlesztése

Baranya megye területrendezési tervének egyeztetési példánya tartalmazza Vásárosbéc közúti összekötését Visnyével, ami által a 66125 j., csaknem 16 km hosszú bekötő út összekötő úttá válik, a mikrotérség északi irányú kapcsolatai fejlődnek.

Csomópontok

A településen nincs jelentősebb közúti csomópont A bekötő út kereszteződéseiben a balra kanyarodó járművek számára külön sáv létesítése nagy távlatban sem szükséges, az elsőbbség jelzőtáblával szabályozandó.

A kiszolgáló utak egymással egyenrangú útkereszteződést alkothatnak.

Közforgalmú, gyalogos- és kerékpáros közlekedés

Az autóbuszközlekedés által kiszolgált terület a Kossuth L. u. déli és északi végénél létesíthető új megállóhelyekkel optimálisra bővíthető. A központban meglévő megállókat a jelenlegitől kissé északabbra áthelyezve öböl, peron és utasváró létesítése is megoldható a látómező biztosítása mellett.

A meglévő járdák szélességi méretének növelése szükséges, ami esetenként a kerékszelvény jelentősebb átalakítását igényli, ezért célszerű az utak burkolatfelújításával összehangoltan végezni.

A környező természeti és épített értékek kínálta turisztikai - üdülési lehetőségek felfűzésére a kerékpárosok részére belső útvonalak jelölhetőek ki. Magyarlukafa, Szulimán, Somogyhárságy, Somogyapáti és Somogyhatvan irányába javasolható kerékpárbarát útkialakítás.

Szabályozási szélesség, jellemző keresztmetszelvevények

A meglévő kiépített közutak közterületi mérete elegendő a forgalmi szerepkör ellátásához távlatban szükséges keresztmetszet kialakítására. Rendezni a Petőfi S. utca észak-déli, kiépítetlen szakaszát szükséges, ahol a házikertek lehatárolása híján a mezőgazdasági művelés jelenleg a lejegyzett közterületet is igénybe veszi.

A meglévő külterületi útprofilok a kisebb beruházási és fenntartási költségek miatt mindaddig megtarthatóak, amíg a burkolatok szélesítése nem igényli a nyílt árkok megszüntetését.

A jellemző keresztmetszetek tartalmazzák a Kossuth L. és Petőfi S. utcák jelenlegi és távlati kialakítását.

Forgalomcsillapítás

A bekötő út déli bevezető, kis forgalmú, egyenes szakaszán áthaladó nagy sebességű forgalom kedvezőtlen hatásait az átkelési szakasz környezetbarát átépítésével lehet csökkenteni. Ennek legfontosabb eszköze a belterület végén a létesítendő horgásztóhoz vezető út csomópontjával és az elhelyezendő új buszmegállókkal összhangban kialakítható bejáratú kapu.

2. KÖZMŰFEJLESZTÉS

2.1. Vizsgálat

Ivóvízellátás

Somogyviszló község vízelosztó hálózata a Patapoklosi-Basal-Somogyapáti-Somogyhatvan-Somogyviszló kisregionális ivóvízmű szerves része. A vízmű üzemeltetését a H/108-15/2001-12. ügyiratszámú és B. LX/6. vízikönyvi számú vízjogi üzemeltetési engedély alapján a Sziget-Víz Kft. végzi. A vízellátó rendszer a Patapoklosiban létesített I. sz., és a Basalban létesített II. sz. kút vízbázisára épül. A feltárt vízkészlet mennyisége és minősége: 1250 m³/d rétegvíz. 2004. évben az átlagos vízkivétel: 269 m³/d. A vízmű mértékadó kapacitása az I. sz. kútba beépített szivattyú által, 22 órás üzemidő alatt kitermelhető vízmennyiség alapján 449 m³/d. A kút vize határérték alatti vízminőségi paraméterekkel rendelkezik, ezért víztisztító technológia alkalmazására nincs szükség. A kitermelt víz a Patapoklosi vízműtelepen elhelyezett, megszakító tárolóból átemelő szivattyúk segítségével kerül - Patapoklosi, Basal, Somogyapáti községek vízhálózatán keresztül – a Somogyapáti településen lévő 100 m³-es aquaglóbuszba. Innen két külön ágon, szintén átemelő szivattyúk juttatják az ivóvizet Somogyhatvan, Somogyviszló községek ivóvízhálózatán keresztül a településeken elhelyezett 50 - 50 m³-es aquaglóbuszokba.

Szennyvízelvezetés

Szennyvízhálózat a településen jelenleg nincs, amíg a rendszer kiépül szennyvizeket szikasztásos-szippantásos módszerrel tárolják illetve szállítják el.

Csapadékvíz elvezetés

A községben a csapadékvizeket trapéz szelvényű útárkokban vezetik el. Az árkok keresztmetszete a mértékadó záporok vizeinek elvezetésére megfelelő. A település csapadékvizeinek befogadója az észak-dél folyásirányú Gyöngyös Keleti-ág, amely a Gyöngyös-főágba vezeti a község csapadékvizeit. Az árokrendszer üzemeltetése során az átereszek, és az árkok karbantartásáról folyamatosan gondoskodni kell.

Amennyiben olyan területek beépítésére is sor kerül, amelyeken a csapadékvizek elvezetése még nem megoldott, úgy a beépítés engedélyezése előtt javasoljuk a területek vízvezetésének vízjogi engedély (18/1996.(VI. 13.) KHVM rendelet) alapján történő kiépítését.

Gázellátás:

A gázközmű kialakítása még nem történt meg.

Villamos energia ellátás:

Somogyviszló jelenleg 20 kV-os feszültségszinten kapja a villamos energiát az E.ON-Dél-dunántúli Áramszolgáltató Rt. Szigetvár 120/20 kV-os transzformátor állomásból a Szigetvár-Lad-Jákó 20 kV-os légvezetéken.

Ezen kívül ellátási lehetőség van a Szigetvár 120/20 kV-os alállomásból induló Szigetvár-Szulimán 20 kV-os távvezetetről és a Kaposvár 120/20 kV-os alállomásból induló Kaposvár-Bőszénfa távvezetetről is. Az üzembiztonság javítása érdekében az alállomási ellátási határokon - az esetleges hibaelhárítási idők csökkentésére - az áramszolgáltató vállalat távműködtetett kapcsoló berendezéseket szerelt fel.

A falu villamosenergia ellátását egy darab 20/0,4 kV-os transzformátorállomás biztosítja, a lakóházak 0,4 kV-os léghébeles hálózatról kapják az energiát. A 0,4 kV-os oszlopok túlnyomórészt áttört vasbeton oszlopok. A közvilágítást korszerű, fénycsöves közvilágítási lámpatestek szolgáltatják.

Távközlés:

A távközlési ellátást a MATÁV Rt. Gerinchálózata biztosítja.

Mobilhálózati kültéri/beltéri lefedettség a község területén mindhárom szolgáltató esetében megoldott.

A vezetékes távközlési hálózatokkal szemben támasztott követelményeknek (beszéd célú, ISDN, ADSL, adatszolgáltatás, stb...) mindenben megfelel a községi rendszer.

A kábeltelevíziós hálózat a községben mindenhol elérhető, a hozzáférési lehetőség biztosított.

2.2. Fejlesztési javaslatok:

Vízellátás

A Patapoklosi I. sz. kút, mint vízáadó berendezés – a távlati lakóterület fejlesztéseket figyelembe véve - mennyiségi és minőségi szempontból messzemenően kielégíti az érintett települések vízigényét. Azonban szükségesnek tartjuk a basali II. sz. kút mélyfúrású kutak műszaki állapotának felülvizsgálatát elvégezni, majd az eredmények ismeretében a szükséges intézkedéseket megtenni, hogy megfelelő minőségű tartalék „vízbázis” álljon rendelkezésre. Továbbá lehetőség van a Somogyapáti Önkormányzat tulajdonát képező, 038/1 hrsz. alatti ingatlanon található mélyfúrású kút bekötésére a regionális vízmű rendszerbe.

Az esetleges lakóterület bővítés esetén az érintett területeken az ivóvízhálózat kiépítését KPE anyagú nyomócsövek alkalmazásával javasoljuk megoldani.

Szennyvízelvezetés

Somogyviszló település tervezett szennyvízelvezető hálózata, mint a Nyugat-baranyai térség, Szigetvári rendszerének része szerepel a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság által kiadott H/4869-17/2001-22. számú elvi vízjogi engedélyben. Az elvi vízjogi engedélyes tervdokumentációban a szennyvíz csatornázási rendszerek négy változatban kerültek kidolgozásra. A terv részét képező "A" és "B" változatban a keletkező kommunális szennyvizek befogadója a települések csatlakozásával egyidejűleg bővítendő Szigetvári Szennyvíztisztító Telep. A "C" és "D" változatban a keletkező szennyvizek a tervben rögzítettek alapján egy új, Hobol község területén létesített szennyvíztelepen kerülnek ártalmatlanításra. A Dél-dunántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács a szennyvízelvezetésre vonatkozóan az "A" változatot fogadta el és javasolta részletes kidolgozásra. Az elfogadott változat szerint Somogyviszló település a Somogyapáti rendszerhez tartozik. A Somogyapáti rendszerhez tartozó települések: Patapoklosi, Basal, Somogyapáti, Somogyviszló, Somogyhárságy, Magyarlukafa, Somogyhatvan és Vásárosbéc. A tervezett települési szennyvízelvezető hálózat vegyes kialakítású, gravitációs csatorna, nyomás alatti szakaszokkal. Az elvi vízjogi engedélyes terv alapján, a település területén egy átemelőtelep kerülne kialakításra. A települési végátemelőtől NÁ 100 KM PVC vezetéken keresztül történik a szennyvíz továbbítása Somogyapáti, majd Patapoklosi község csatornarendszerén keresztül Molvány település szennyvízelvezető hálózatába, ahonnan a Szigetvári Szennyvíztisztító Telepre kerül bevezetésre.

A szigetvári kisregionális rendszerhez kapcsolódó 29 település szennyvízcsatornázásának vízjogi létesítési engedélyes tervei befejezés előtt állnak. A tervek hatósági engedélyeztetésével kapcsolatban nem áll rendelkezésünkre információ.

A szennyvízelvezető rendszer létesítéséhez megfelelő gazdasági háttérre van szükség. Ebből kifolyólag a kivitelezés megkezdésének időpontja nem kizárólag a szükséges hatósági engedélyek kiadási idejének a függvénye.

Csapadékvíz elvezetés

A községben a csapadékvizeket trapéz szelvényű útárkokban vezetik el. Az árkok keresztmetszete a mértékadó záporok vizeinek elvezetésére megfelelő. A tervezett lakóterület csapadékvíz elvezetését a már meglévő hálózathoz kapcsolni kell.

Az árokrendszer üzemeltetése során az átereszek, és az árkok karbantartásáról folyamatosan gondoskodni kell.

Gázellátás:

A településen nem megoldott a vezetékes földgázellátás. A DDGÁZ Rt. elkészítette a település gázellátására vonatkozó tanulmánytervét, mely szerint igény szerint ellátható a település vezetékes földgázzal.

Villamos energia ellátás:

1. Lakossági igények

A lakossági villamos energia igények az elkövetkezendő években várhatóan (a háztartások felszereltségének bővülésével arányosan) növekedni fognak. A tervezési irányszámok (OMFB tanulmány és tervezési irányelvek alapján):

2002-ben 1250 W/lakás

2020-ban 2600 W/lakás

Fentiek a lakások beépített teljesítményére vonatkoznak, melyek egyidejűségi tényezőjét 0,7-nél nagyobbra nem célszerű választani. (Annak százalékos mértéke, hogy a beépített teljesítmények mekkora része terheli egyszerre a hálózatot)

A meglevő lakások esetén is számolni kell az energiaigény növekedésével. Ebben az esetben a jelenlegi és a távlati tervezési irányszámok különbsége a várható energiaigény növekedés mértéke. Számszerűsítve: 2600 W/lakás – 1250 W/lakás = 1350 W/lakás.

A meglevő lakásszám mellett 2020-ra számítva ez a jelenlegihez képest

$(xx \text{ lakás} * 1350 \text{ W/lakás}) * 0,7 = xxx \text{ kW}$, vagyis közelítőleg $xxx * 0,001 \text{ MW}$ igénynövekedést jelent.

A Szigetvár-Lad-Jákó 20 kV-os távvezeték jelenlegi csúcsterhelése 1,5 MW alatt van, ezért ez a teljesítményigény többlet a jelenlegi távvezetéseken üzembiztosan biztosítható. Az igények növekedésével azonban szükségessé válhat a meglevő 20/0,4 kV-os transzformátorok, a 0,4 kV-os szabadvezetékek cseréje, illetve újak létesítése. Ezek a beavatkozások folyamatosan, a teljesítményigények növekedésével arányosan válnak szükségessé.

A beépítésre szánt területeken betonoszlopos, kötegelt légvezetékes hálózat kiépítése javasolt.

2. Ipari igények

Az új iparterületen célszerű a betelepülő ipari fogyasztók földkábeles ellátásának előírása.

3. Közvilágítás

A közvilágítási hálózat nagyrészt kis energiaigényű lámpatestekből áll. Jelenleg nagyobb fejlesztést, beavatkozást a rendszeres karbantartáson felül nem igényel.

Az újonnan létesítendő közvilágítási lámpatestek kis energiaigényű, hosszú élettartamú kompakt fénycsővek legyenek.

Távközlési ellátás:

A távközlésről szóló 1997. évi LXV. törvénnyel módosított LXXII. Törvény alapján terület rendezésénél, utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál biztosítani kell a közcélú távközlési eszközök elhelyezésének lehetőségét.

A nyomvonalas közművek tervezőinek be kell tartani a 27/1984.(IX.29.) KHVM rendelettel kötelezővé tett MSZ 7478 sz. szabvány előírása szerint a távközlési hálózat részére biztosított területsáv szabadon hagyását, valamint a 9004/1982. (Közl. Ért. 16.) KPM-IPM számú együttes közlemény 4. számú szabályzatában és a 30/1994.(XI.8) IKM rendelettel kötelezővé tett MSZ 151 sz. szabványában foglaltakat.

3. ZÖLDFELÜLETEK

Térségi kapcsolatok, földrajzi elhelyezkedés

A természetföldrajzi tájbeosztás szerint a település a Baranyai-dombvidék Dél-Zselic kistájában helyezkedik el. 1950-ig Somogy, most Baranya megyéhez tartozik. K-ról a Mecsek, DK-ról a Dél-Baranyai dombság, D-ról a Dráva-menti sík, É-ről az Észak-Zselic, Ny-ról a Kelet-Belső-Somogy határolja. Somogyviszló az aprófalvas Baranya megye Szigetvári kistérségbe tartozik.

Természeti adottságok:

Domborzat

A domborzatra az É-D irányú szerkezeti vonalak mentén húzódó eróziós völgyek és köztes hátak jellemzőek. 200-250m tszf.-i átlagmagasságú felszínbe 50-100m-re mélyülnek a völgyek. Pannóniai homokos-agyagos felépítésű, felszínét lösztakaró borítja.

Felszíni és felszín alatti vizek

A Keleti-Gyöngyös, Somogyviszló nyugati részén, É-D irányban folyik keresztül, északon érinti a település igazgatási területét a Hárságyi-vízfolyás, a belterületet pedig a Somogyviszlói-árok szeli ketté.

A területre jellemző a minimális beszivárgás és intenzív hordalékképződés. Ehhez tartozó genetikus felszín magasra kiemelt, lösszel fedett és erdő borítottság nélküli. Völgyhálózata viszonylag meredek esésű.

Éghajlat

Mérsékelt meleg-mérsékelt nedves éghajlatú. Az évi középhőmérséklet 10° C-körül alakul. Az évi csapadék mennyiség 710-740 mm. A leggyakoribb szélirány É-i és D-i. A szélerősség 2,5-3 m/s.

Földtani és talajtani adottságok

A talajok lösszel fedett felszínen fejlődtek. A talaj termékenységű besorolása VI., a nagyobb lejtőszögű területek a talaj elmosódásra, erózióra hajlamos. Uralkodó talajtípusa az agyagbemosódásos barna erdőtalaj, mechanikai összetétele vályog, vízgazdálkodása közepes. A mezőgazdasági hasznosítású földek aranykorona értéke 3-6, az erdőké 5, gyepeké 4. A vízjárta területeken hidromorf talajok képződtek. A réti talaj talajképző kőzete is lösz, mechanikai összetétele szintén vályog, kedvező vízháztartással.

Élővilág

A térség növényföldrajzi értelemben a nyugat-balkáni flórataromány (Illyricum) legészakibb részének a Dél-Dunántúli flóraidéke (Praellyricumicum), a belső-somogyi flórajárásába (Somogyicum) tartozik. Illír, szubmediterrán flóraelemek gazdagítják társulásaikat. Eredetileg az éghajlati tényezők hatására kialakult klímazonális tölgyesek borították, amelyek területe azonban a vízrendezések és az erdőirtások során egyre kisebbre korlátozódott. Helyét a mezőgazdaság és az erdőgazdaság termesztett növényzete foglalta el. Potenciális erdőtársulásai: vízfolyások mentén éger-kőris-ligeterdő (Alneto-Fraxinetum pannonicae), távolabb a tölgy-kőris-szil ligeterdők (Querco-Ulmetum), száraz talajon az ezüsthársas-cseres tölgyes (Tilia argenteae-Quercetum cerris), a dombok felső szintjére a gyertyános kocsánytalan tölgyesek (Querco petraeae-Carpinetum preaillyricum) kúsztak fel.

Elterjedtebb lágyszárú fajai: zalai bükköny, kései lednek, kis párlófű, pufók csalán, kocsord, kisvirágú hunyor.

A Dél-Dunántúl állatvilága gazdag, változatos, ami a különböző klímahatások keveredésének, a száraz és vizes élőhelyek sokféleségének, jellemzően mozaikos előfordulásának köszönhető. A flórához hasonlóan a faunában is érezhető az illír és szubmediterrán hatás. Alaposabb állatfelmérés a Zselicre még nem készült. A tájegység madárvilága aránylag jól feltárt, csak a természetvédelmi szempontból jelentős fajokat említem meg: magyar rétisas, fekete gólya, barna kánya, cigányréce, kis csér, billegető cankó, küszvágó csér, gyöngybagoly, füleskuvik, haris. Emlősök közül nemzetközi hírnévnek örvend a dél-dunántúli gímszarvas állomány, jégkorszaki reliktum a patkányfejű és csalitjáró pocok. Az elmúlt években figyelték meg a védett aranszakált előfordulását is. Ez a ragadozó délről húzódik felfelé.

Tájrendezés

Tájszerkezet

Meghatározó az É-D irányú völgy.

A táj értékes elemei a természeti, kultúrtörténeti értékek és a történeti tájhasználatot megőrző, területi kiterjedésű tájelemek. Az erdőfoltok, vizes élőhelyek természeti értéket hordoznak, a földvár régészeti emlék, míg a szőlők, gyepek az egykori tájhasználat fennmaradását tükrözik.

Tájhasználat

A település területén a táj hasznosításának alapvető formái mind megtalálhatóak. Vannak települési, erdő-, mezőgazdasági és közlekedési területek. Somogyviszló környéke mezőgazdasági jellegű (szántó, kert, szőlő és halgazdaság).

Mezőgazdasági tájhasználat

Mezőgazdasági termesztésre a vizsgált terület nagy részén a természeti adottságok kedvezőek. A közigazgatási terület külterületének 60 %-át a *szántó* területhasználat teszi ki. A nagytáblás szántóföldeken kukoricát, búzát, takarmányt, sörárpát, szóját, repcét termelnek, a kisebb területeken biogazdálkodást folytatnak.

A területen a *gyepek* (kaszálók, legelők) aránya alacsony. Gyepek a vízfolyások mentén, a völgyekben található. Az egykor jellemző az állattartást felszámolták a faluban, ezért a gyepeket felhagyták.

A kisparcellás magántulajdonú vagy kiskertes övezetekben *kertgazdasági* műveléssel vagy szántóföldi növénytermesztéssel találkozunk, több az erdősítésnek indult nem művelt szőlő-gyümölcsös.

Állattenyésztés a háztájaknál jellemző; ezekkel a környezetvédelmi fejezetben foglalkozunk. A Somogyviszlói-árkon duzzasztott tó-rendszer lehetőséget ad *halgazdaság* működtetésére. A település bővített belterületének DNY-i részén egy új halastavat létesítenek.

A mezőgazdasági feldolgozásra mezőgazdasági üzem, major létesült, mely Somogyviszló Ny-i részén található.

Erdőgazdasági tájhasznosítás

Az erdősültség az országos átlag alatti, a külterület 16%-a. Nagyobb összefüggő erdőegységet a kocsánytalan tölgyesek alkotnak, erősen szennyezettek akáccal. Az erdők elsődleges rendeltetésük szerint gazdasági erdők. Az erdőgazdasági területeken a honos fajokat az akác és a nyárfa, nedves talajon az éger váltja fel, így a jellemző természetes társulás nem tud kialakulni.

Zöldfelületi rendszer

A településen a kondicionáló zöldfelületekkel való ellátottság jó. Közkertek, játszóterek, sportpálya található, de zöldfelület igényű intézmény a temető is.

Az egykori TSZ védőfásított, azonban a temető, az utak védőfásítása hiányzik, nincsenek mezővédő-, major- és csatornafásítások. A belterületi közutak, utcák fásítottak, de pótlásra szorulnak.

Táj- és természetvédelem

Érzékeny természeti terület Somogyviszló közigazgatási területén elhelyezkedő fás legelő maradványa, amely a 2/2002 KöM-FVM rendeletben kiadott listán is szerepel.

Helyi védelemre javasolt a Széchenyi tér.

Nemzeti Ökológiai Hálózat Övezete

- **Ökológiai folyosót** alkot a település Ny-i határán húzódó gyep-erdő terület és a vízfolyás a szegélyező rét és fás területekkel. A természet közeli állapot megőrzése és a védett élőlények élőhelyének zavarás mentessége érdekében a természetközeli állapot fenntartása szükséges ezen a területen.
- **Természeti terület** a nyugati erdőtömbben húzódó gyepsáv.

Vizes élőhelyek

A vizsgálati területet átszelő völgy mély fekvésű, a halastavakon kívül időszakosan vizes élőhelyek alakulnak ki, amelyek az ökológiai hálózatnak az elemeit is alkothatják. A mély fekvésű területet nádasok szegélyezik, amelyek szintén a természeti értékeket gazdagítják.

Erdők, fás területek

A kisebb erdőfoltok, mezsgyék a biodiverzitás sokféleségének megtartása és az élőhelyek fennmaradása miatt értékes, egységes rendszerbe foglalva megőrzendők.

- **Ex lege védett értékek:**

Források: TVT 23.§ alapján minden forrás védett. A forrásokat még nem tették közzé, ezért jelen terv ezeket az értékeket nem tudja feltüntetni. A források megjelenésük pillanatától, területi elhelyezkedésüktől független a TVT oltalma alatt állnak.

Tájképvédelmi övezetet alkot a település Ny-i határán húzódó ökológiai folyosó és a halastórendszer.

Egyedi tájérték a szőlőhegy, mely kultúrtörténeti jelentőségű, a táj történeti használatát őrző mezőgazdasági érték. Esztétikai értéke, hogy a szőlőhegyről elének táruló látkép magába foglalja a természeti értéket képviselő völgyet, és a diverz tájat.

Javaslatok

Mezőgazdasági területhasználat változtatás

Somogyviszló közigazgatási területén átlagosan közepes minőségű termőtalaj található. Az Ny-i és K-i erdőkkel szomszédos, dombos területen a **szántók extenzív művelése** javasolt a területhasználati, tájképi és természetvédelmi konfliktusok feloldására. A különböző talajokon, és kitettségű területeken a tervezés során az adottságnak megfelelő gazdálkodási formákat javasoltunk kialakítani: a biogazdálkodás természetkímélő, a zöldség-gyümölcs-gyógy-fűszernövény feldolgozása munkahelyet teremt. További előnye, hogy az EU előírányozta a dombvidéki, az alacsonyabb AK értékű szántók kivonását, és helyette az extenzív gazdálkodási formákat, erdősítést támogatja.

Fásítások

Védősávok kijelölése az *utak* mentén is szükséges, tájképi jelentőséget is hordoznak. Itt kiemelt a szerepet kap a fásítás, erdősítés, hiszen mind a légszennyezés, mind a zajterhelés csökkentése szempontjából hatékony védelmet nyújtnak. A földutak menti növény-sávok, mezsgyék megőrzése, pótlása a biodiverzitást növeli, összekapcsolja az izolált erdő és gyepfoltokat.

A fásításhoz őshonos, a táj adottságaihoz megfelelő növényeket kell alkalmazni.

Zöldterület jellegű területek

A település zöldfelület bővítésére alkalmas területe a belterületen végighaladó vízfolyás mente. A létesülő halastavat és a Széchenyi teret az árok mellett 16 méter széles út és növény-sáv köti össze. Ez a sétánynak is alkalmas út kerékpárral is járható. A település meglévő zöldterületeit (temető, közkertek) javasoljuk felújítani. Ezeket a területeket a további beépítésektől meg kell óvni. A Széchenyi teret helyi védelemre javasoljuk.

A zöldfelületi rendszer részét képező fasorokat pótolni, és kiegészíteni szükséges.

A halastó mentén a térképen kijelölt helyen, rekreációra (pihenés, sport) alkalmas területet kialakítása valósítható meg. Az üdülés és szórakozás kultúrált lehetőségét teremti meg a szabályozási terven jelölt turisztikai rendeltetésű erdőterület kijelölése. Ebben az erdőben lehetőség nyílik erdei játszópálya, tornapálya, épített környezetarchitektúra elemek elhelyezésére, és rendeltetésnek megfelelő használatára.

Táj- és természetvédelmi javaslatok

A területhasználat váltással járó javaslatokban leírt ökológiai folyosók, védőfásítások a természet- és táj védelmét is szolgálják.

Az nemzeti ökológiai hálózat övezetében és a vele közvetlen szomszédos területen:

1. az erdők elsődleges rendeltetését védelmire kell változtatni, melyet az erdők üzemtervezésekor figyelembe kell venni.
2. a mezőgazdasági területhasználat során az extenzív gazdálkodás bevezetése szükséges.

A tájesztétikai értékkel rendelkező szőlőhegyet javasoljuk egyedi tájértékként nyilvánításba venni.

A természet közeli gyepek, erdők, vizes területeken a természeti értékek megóvása, fenntartása céljából javasolt a természet kímélő gazdálkodás. Az Érzékeny Természeti Terület részét képező fás legelő rehabilitációja szükséges, a gyepek feltörése, fák kivágása tilos.

Tájképvédelmi javaslatok

A történelmileg kialakult tájjelleg esztétikai adottságainak megóvása érdekében tájképvédelmi övezetet jelöl a szerkezeti és szabályozási tervlap. A tájképvédelmi övezet védelme alá a Nemzeti Ökológiai Hálózat Övezete tartozik. A táj diverzitása, azaz a területhasználat, a mikrodomborzat sokfélesége, a táj jellegének megtartása érdekében ezen az övezeten belül a területhasználat-váltással járó tevékenységet és építmény létesítését megelőzően a HÉSZ előírásai betartandók.

A tájképi szépségekben gazdag csendes békés táj a falu értékes tájpotenciálja, melyet megfelelő szervezéssel a horgász-, bakancsos turizmus fejlesztésére lehetne fordítani.

4. KÖRNYEZETALAKÍTÁS ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

A terület- és településrendezési tervezés célja, hogy a társadalmi-gazdasági igényeket szolgáló új területfelhasználási módok javítsanak a társadalom életkörülményein, a fenntartható fejlődés pedig megkívánja, hogy mindez a meglévő nemkívánatos környezeti állapotokon való javítással történjen.

Somogyviszló településszerkezeti és szabályozási tervei környezetalakítási és környezetvédelmi vizsgálatának a fő célja – a tervezési folyamat szerves részeként – az elgondolások és a tervjavaslatok alternatívái környezeti hatásainak módszeres elemzése annak érdekében, hogy a rendezési terv és így a terület fejlesztése környezetbarát legyen.

A terv készítése során így figyelembevételre került, hogy a településen megvalósítható létesítmények és azok funkciói, valamint az infrastruktúra kialakítása, fejlesztése révén a környezethasználat úgy legyen szervezhető és végezhető, hogy

- a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő;
- megelőzhető legyen a környezetszennyezés;
- kizárja a környezetkárosítást.

A környezethasználatot az elővigyázatosság elvének figyelembevételével, a környezeti elemek kíméletével, takarékos használatával, továbbá a zavaró hatások (zaj, hulladékkeletkezés) elleni védelemmel kell megvalósítani.

A településszerkezeti és szabályozási terv kialakításakor a környezetvédelem területén elsődleges cél, hogy az új hazai környezetvédelmi jogszabályoknak és az EU elvárásoknak is megfelelő terv készüljön Somogyviszló fejlesztési igényei szerint.

TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET

A település az ember életének közvetlen élettere. A településen a környezeti hatások integrálódnak, összegzetten jelennek meg, természetesen a települési sajátosságok által befolyásoltan. A település és a környező táj kapcsolata rendkívül sokrétű.

Ökológiai és környezetvédelmi szempontból a település környezetében lévő táj azon elemei a legfontosabbak, amelyek a település helyi klímájára, átszellőzésére, növényzetére, felszíni és felszín alatti vizeinek minőségére hatással vannak. A tájelemek változásai a települési környezet minőségére kedvező, vagy kedvezőtlen hatással lehetnek.

A település fejlődése, „működése” is hatással van a környező tájra, módosíthatja, változtathatja annak elemeit. A települési eredetű környezetszennyezés, levegőszennyezés, szennyvíz- és hulladékelhelyezés, a település közlekedési struktúrája közvetlenül befolyásolja a település és környéke környezeti minőségét. Somogyviszló hagyományos zsáktelepülés, belterületét feltárja a 66125. sz. bekötőút, amelyről leágaznak a település lakóutcái. A közlekedés zajkibocsátása az utak mellett elhelyezkedő lakóterületre idézhet elő zajterhelést.

A településkörnyék ezért a helyi adottságoktól függően többé-kevésbé sajátos konfliktusterület, amelynek fejlesztése, rendezése az országos közúthálózat-fejlesztéssel és a település érdekeivel összhangban, együttesen történhet.

A települési környezet minőségét a későbbiekben bemutatott föld-, víz-, levegőtisztaság-védelem, valamint a jelentős hatások (zajterhelés, hulladékok) elleni védelem koordinált érdekei együttesen határozzák meg.

A környezeti elemek védelme és a jelentős hatások elleni védelem, valamint a település működésének, működtetésének összehangolt tevékenysége túlmutat a helyi építési szabályzat elkészítésének keretein. A környezet védelmét szolgáló fejlesztési program különösen nagy súllyal jelentkezik a település életében és az önkormányzatok feladatainak ellátásában. Az építésügyi igazgatás feltételeinek biztosítása, a településüzemeltetés, a vállalkozási tevékenység támogatása, a költségvetés nehézségeiből adódó konfliktusok kezelése és az életkörülmények javítását szolgáló intézkedések, valamint a nem kívánatos környezeti állapotokon való javítás érdekében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényben megfogalmazottak szerint kell elkészíteni a környezetvédelmi programot. A hivatkozott törvény alapján a környezetvédelmi programot a rendezési tervekkel összhangban kell kialakítani, melyben természetesen szerepelnek az építésügyi igazgatásra vonatkozó intézkedések és az üzemeltetéssel kapcsolatos projektek is.

A környezetvédelmi jogszabályok jelentős módosulása, a feladat- és hatáskörök változása miatt célszerű a program folyamatos aktualizálása, mely szerint időszakonként, de legalább két évente felül kell vizsgálni és a végrehajthatóság érdekében módosítást kell eszközölni.

A települési környezet részletes vizsgálata alapján a következő környezetvédelmi szempontú megállapítások rögzíthetők:

- A település belterületét a 66125. sz. bekötő út érinti.
- A közlekedési út térségét a közlekedés okozta környezetterhelés zavarja, zavarhatja.
- A település a 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet előírásaival összhangban a 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet szerint érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi területen helyezkedik el.
- Somogyviszló közigazgatási területét nem érintik üzemelő vagy távlati sérülékeny vízbázisok védőterületei.
- A település szennyvízközmű hálózattal nem rendelkezik.
- A településen nem biztosított a környezetkímélőnek tekinthető vezetékes földgázellátás.
- Somogyviszló községben megoldott a települési hulladék szervezett elszállítása.

Kiemelt feladat a folyékony kommunális szennyvizek előírásoknak megfelelő kezelésének a megoldása. A levegőminőségi állapot megőrzése és javítása érdekében törekedni kell a vezetékes földgáztüzelés megvalósításának támogatására, mely a vegyestüzelésből származó salak, pernye hulladékok keletkezésének teljeskörű megszüntetését eredményezi.

További kiemelt feladat - a környezetvédelmi programon belül – a települési hulladékok elvárásoknak megfelelő szelektív gyűjtése és a környezet veszélyeztetését kizáró módon való - regionális szintű - ártalmatlanításának, lerakásának, hasznosításának hosszú távú megoldása a település hulladékgazdálkodási terve szerint.

A TALAJ- ÉS A VIZEK VÉDELME

A föld védelme kiterjed a föld felszínére és a felszín alatti rétegeire, a talajra, a kőzetekre és az ásványokra, ezek természetes és átmeneti formáira és folyamataira. A védelemnek magában kell foglalnia a talaj termőképessége, szerkezete, víz- és levegőháztartása, valamint élővilága védelmét is. A föld felszínén, vagy a földben olyan tevékenységek folytathatók, ott csak olyan anyagok helyezhetők el, amelyek a föld mennyiségét, minőségét és folyamatait, a környezeti elemeket nem szennyezik, károsítják.

A földtani, vízföldtani viszonyok alapján a Magyar Geológiai Szolgálat Dél-dunántúli Területi Hivatala ismertetése szerint a település területei a következőképpen jellemezhetők:

Somogyviszló község igazgatási területe a Zselic-dombság tájegységhez tartozóan helyezkedik el. A földtani felépítést jelentős vastagságú fiatal geológiai korú laza üledékekből álló kőzettér előfordulása jellemzi. A település morfológiai jellemzői szerkezeti vonalak menti táblásodást követően a hatásviselő kőzettér erózióra való alkalmassága eredményeként alakultak ki. Az uralkodóan előforduló kőzetlisztes rétegsorozat egyenlőtlen vastagsággal ismeretes. A napjainkban is érvényesülő intenzív eróziós folyamatok következményeként adódik, hogy a szélesebb völgyek talpán ingadozó vastagsággal számottevő szereppel bírnak a legfiatalabb geológiai korú (holocén) képződmények.

A település napjainkig kialakult épített környezete alatti teherviselő kőzettér kőzetlisztből (lössz) és annak helyi változataiból áll. Az épített környezet létesítéséhez hosszú időszakon keresztül csak a helyi természetes anyagokat használták fel. Következményeként adódik, hogy több bányát létesítettek a település igazgatási területén.

A nagy területi elterjedésben található kőzetliszt erózióérzékenysége, továbbá üledékföldtani adottságai és mérnökgeológiai sajátosságai eredményeként lejtős térszíneken felszínmozgások kialakulására hajlamos. A nem megváltoztatható földtani és morfológiai viszonyok alapján a településrendezési terv összeállításakor tekintetbe kell venni a területrészenként eltérő mérnökgeológiai adottságokat, mivel lejtős területeken természetes hatásokra, valamint a mesterséges beavatkozásokra egyaránt aktivizálódhat a felszínmozgásos hajlam.

A földtani, vízföldtani vizsgálatok alapján Somogyviszló településen a területek igénybevételekor alkalmazkodni kell a sajátos földtani felépítéshez és a morfológiai viszonyokhoz annak érdekében, hogy az épített környezet hosszú távú fennmaradása biztosított legyen. Az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos engedélyezési eljárásokhoz a Geológiai Szolgálat szakhatósági közreműködését kell igényelni.

Az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos engedélyezési eljárások közül

- a négy beépített szintnél magasabb, vagy 7 méternél nagyobb fesztávú tartószerkezeteket tartalmazó, előre gyártott vagy vázas tartószerkezetű épületeknél,
- a meredek, csúszásveszélyesnek ismert területek beépítésekor,
- az 5 m-nél nagyobb szabad magasságú földet megtámasztó építményeknél,

- a 3 m-nél nagyobb földvastagságot érintő tereprendezéssel járó építkezések esetén (feltöltés, bevágás)
 - és a felsoroltakon túlmenően azon esetekben, amikor a lakosság, a tervező vagy az önkormányzat kedvezőtlen, az általajjal összefüggő jelenségeket észlel,
 - a geológiai szolgálat szakhatósági közreműködését kell igényelni.
-
- A település közigazgatási területén belül 1 db Sv-1 jelű szénhidrogén kutatási célból fúrt mélyfúrás található, melynek koordinátái a következők:
 - Y (EOV) – 548 871,75
 - X (EOV) - 86 641,63
-
- Az egyes tevékenységek engedélyezésekor figyelembe kell venni az ásványvagyon-gazdálkodási követelményeket:
 - a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (Bt.) 44.§ (1) bekezdés b) alpont negyedik bekezdése szerint a bányahatóság műszaki biztonsági és munkavédelmi hatáskörébe tartozik az egyes nem bányászati célt szolgáló, bányászati módszerekkel végzett földalatti tevékenységek (aknamélyítés, alagúthajtás...), a mélyépítés kivételével, továbbá
 - a Bt. 46.§ (1) bekezdése szerint a bányafelügyelet szakhatóságként működik közre a 300 m²-nél nagyobb alapterületű, bányászati módszerekkel kialakított földalatti térségek létesítésére, használatbavételére és megszüntetésére irányuló építéshatósági engedélyezési eljárásban, amely felett természetes közetréteg (homok, agyag, homokkő, mészkő...) található, ha az nem szerves része a földfelszín feletti építménynek (földalatti tároló térség), valamint
 - a Bt. végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII.19.) Korm. rendelet 32.§ (3) bekezdés szerint a földalatti tárolótérség állagmegóvása keretében végzett felújítási munkákat bányászati szakértők közreműködésével szabad végezni, valamint
 - a Bt. 1.§ (1) bekezdés b) alpontja szerint a tereprendezéssel összefüggésben végzett ásványi nyersanyag kitermelése után, ha az ásványi nyersanyag üzletszerű felhasználásával, vagy értékesítésével jár együtt, az államot a Bt. 20.§-a szerinti bányajáradék illet meg, továbbá
 - a Bt. 44/A §-a alapján a tereprendezés engedélyezésére irányuló eljárásokban a Bányakapitányság szakhatóságként működik közre.

A termőföldön történő beruházásokat úgy kell megtervezni, hogy a létesítmények elhelyezése a környező területeken a talajvédő gazdálkodás feltételeit ne akadályozza.

Az 1994. évi LV. törvény 70.§ (1) bekezdésében szereplő mezőgazdasági művelés alá tartozó területeken (a tv. szerint a termőföldön) történő beruházások és bármilyen építmény elhelyezése esetén ugyanezen tv. 70.§ (2) bekezdése értelmében a talajvédelmi hatóság szakhatósági hozzájárulását a beruházónak be kell szereznie az engedélyhez.

A térség domborzati és egyéb viszonyai alapján meghatározott munkák és kötelezettségek egy részéhez a Baranya Megyei Növényegészségügyi és Talajvédelmi Szolgálat, mint talajvédelmi hatóság engedélye szükséges a következő esetekben:

- erózió elleni talajvédelmi beavatkozások, ha a talajművelési eljárásokkal, termesztett növények szakszerű területi elhelyezésével, a gyeper-, cserje- és erdősávok létesítésével kellőképpen nem lehetséges az erózió ellen megóvni a termőföldet,
 - a növények által kivont, a kilúgozás által eltávozott kalcium mennyiségének pótlására, a talaj savanyúsági viszonyainak megszüntetésére, továbbá a savanyító hatású légköri ülepedés semlegesítése céljából történő meszezés,
 - szikesedés elleni talajjavítás,
 - homoktalajok javítása,
 - tereprendezés a felszín hullámosságának és az egyenetlen terepalakulatok megszüntetésének érdekében,
 - mélyforgatás, ha azt a talajviszonyok indokolják,
 - szennyvíz, szennyvíziszap és egyéb nem veszélyes hulladékok termőföldön történő elhelyezése,
 - hígtrágya kijuttatása termőföldre.
-
- A termőföldről szóló törvény céljai között szerepel a zavartalan mezőgazdasági termelés folytatása, a termőföld területi csökkentésének ésszerű határok között tartása, mely szerint:
 - Termőföldet más célú hasznosítással járó beruházás céljára csak kivételesen – elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybe vételével – lehet felhasználni.
 - Az igénybevételt az indokolt szükségletnek megfelelő legkisebb területre kell korlátozni.
 - A beépítésre szánt területek folyamatosan, a településfejlesztés megvalósulásától függően vonhatók belterületbe.

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezésének megelőzése, csökkentése érdekében a 49/2001. (IV.3.) Korm. rendelet követelményeit irányadó jelleggel érvényesíteni kell, és e szerint be kell tartani a mellékletében rögzített jó mezőgazdasági gyakorlat szabályait.

Állattartó létesítményhez trágyatároló nem létesíthető felszíni víztől, ivóvíznyerőhelytől számított 100 méteren belül. Hígtrágyatároló nem létesíthető a 46/1999. (III.18.) Kormányrendelet szerinti vízjárta területen. Hígtrágya csak talajtani szakvéleményre alapozott talajvédelmi hatósági engedély birtokában juttatható ki mezőgazdasági területre.

A településen kisebb és nagyobb állattartó létesítmények is találhatók. A környezetterhelés (a felszíni és felszín alatti vizek és a földtani közeg, a levegő, a hulladékok káros hatásai) csökkentése érdekében felül kell vizsgálni a tartási technológiát és a hozzájuk tartozó létesítmények (trágyatárolók, állategészségügyi feltételeket biztosító egységek, stb.) igény szerinti üzemelését (feltételek biztosíthatóságát, meglétét) és műszaki színvonalát. Feltétlen gondoskodni kell a trágyatárolók jelenlegi állapotának javításáról és megfelelő színvonalú kialakításáról.

A szennyezések elkerülése és a környezeti kockázat csökkentése érdekében a rendezési terv elfogadásával egyidőben szükséges a település teljes közigazgatási területére az állattartási gyakorlat felmérése és helyi szabályainak a hatályos jogszabályoknak és a rendezési tervnek megfelelő kialakítása. Az állattartási rendeletben kell megállapítani az egyes építmények közötti legkisebb

távolságokat és a jó mezőgazdasági gyakorlat szabályait. A vizsgálataink szerint a jelenleg jelentkező panaszok a nem megfelelő trágyagyűjtés és a kihelyezés nem mindenben megfelelő gyakorlata szerint jelentkezhetnek.

Az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény 69.§-a rögzíti, hogy „erdőterületet termelésből kivonni csak kivételes esetben és csak akkor lehet, ha az erdőterületre tervezett létesítmény elhelyezésére vagy tevékenység gyakorlására az adott térségben nem található arra alkalmas földterület”. Tehát lakó- és egyéb kivett terület kialakítása céljából belterületbe vonni és művelésből kivonni erdőterületet csak kivételes esetben, más lehetőség hiányában szabad. Belterületbe vonással együtt járó igénybevétel esetén be kell szerezni az erdészeti hatóság előzetes elvi engedélyét, amennyiben az igénybevételre várhatóan 5 éven belül kerül sor.

Ugyancsak rögzíti a törvény a 21.§-ban, hogy az erdő elsődleges rendeltetésének megváltoztatásához az erdészeti hatóság engedélye szükséges (a települési önkormányzat jegyzője jogosult kezdeményezni a változtatást), illetve a rendeltetés-változásból fakadó többletköltséget és kárt a kezdeményezőnek kell megtérítenie. Az erdőterületekkel kapcsolatos egyéb, általános előírásokat is az 1996. évi LIV. törvény és a 29/1997. (IV.30.) FM rendelet rögzíti.

A vizek védelme a felszíni és felszín alatti vizekre és azok készleteire terjed ki. A környezet igénybevétele – így különösen a vízviszonyokba történő beavatkozások – esetén biztosítani kell, hogy a víz, mint tájalkotó tényező fennmaradjon, a vízi és vízközei élővilág fennmaradásához szükséges feltételek, valamint a vizek hasznosíthatóságát elősegítő körülmények ne romoljanak.

Somogyviszló ivóvízellátása kisregionális közüzemi rendszerről megoldott.

A település szennyvízelvezetése és tisztítása az elvi vízjogi engedéllyel rendelkező Nyugatbaranyai térség tervei szerint valósítható meg. A szennyvíztisztító fejlesztése történhet Szigetváron, vagy Hobol településen.

A csatornarendszer fejlesztéséig, kiépítéséig az új lakóingatlanoknál vízzáró szennyvíztároló létesítését javasoljuk előírni.

Somogyviszló területe üzemelő, vagy távlati ivóvízbázis védelmi területet nem érint, szakhatóságilag területhasználati korlátozások nem szükségesek.

A felszín alatti vizek védelmére vonatkozó 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet előírásaival összhangban hatályban lévő 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet szerint Somogyviszló érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi területen helyezkedik el.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényt, melynek 28.§ (1) bekezdése szerint vízjogi engedély szükséges – jogszabályban meghatározott kivételektől eltekintve – vízimunka elvégzéséhez, illetve vízilétesítmény megépítéséhez, átalakításához és megszüntetéséhez (létesítési engedély), továbbá annak használatba vételéhez, üzemeltetéséhez, valamint minden vízhasználathoz (üzemeltetési engedély) figyelembe kell venni.

A vízjogi engedélyt a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségtől kell megkérni a 18/1996. (VI.13.) KHVM rendeletben foglaltak betartásával.

A tervezések engedélyezése csak a szabályozási előírásokban rögzített, és minden esetben kötelezően bevonandó szakhatóságok (ÁNTSZ, Környezetvédelmi,

Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség), valamint a szakterületük szerint érintett szakhatóságok és eljáró hatóságok megkeresésével, a szakértő szervezetek pozitív állásfoglalása alapján történhet.

Élővízbe és a közcsonatna-hálózatba bocsátott szennyvíz vagy folyékony hulladék esetén a szennyezőanyag tartalomra vonatkozó határértékeket, küszöbértékeket be kell tartani. a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló, módosított 220/2004. (VII.21.) Kormányrendelet és a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet szerint.

A felszíni vizek fő befogadója a Gyöngyös K-i ág, mely az Egyesített Gyöngyösbe, majd a Fekete vízbe torkollik. A vízfolyás maradéktalanul betölti a befogadó szerepét.

A befogadó, és mindkét oldalán, a partélektől számított 4-4 m-es sáv vízgazdálkodási területnek minősített. A vízgazdálkodási területen csak a vízgazdálkodás létesítményei helyezhetők el, a parti sávban pedig csak gyepgazdálkodás folytatható. A település csapadékvíz-elvezető rendszere a közutakhoz tartozó földmedi árokrendszer. Az árokrendszer karbantartása (kaszálás, iszapoltás) folyamatos, helyenként azonban szükséges a jókarba helyezés.

A csapadékvizek elvezetése az alacsony illetve átlagos viszonyok esetén megfelelő, azonban egyes elvezető szakaszok jókarba helyezése és fejlesztése kívánatos.

A település csapadékvíz-elvezető rendszerének környezetvédelmi program keretében történő hidraulikai felülvizsgálatát követő áteresztő kiváltásokkal, valamint egyes, 5%-ot meghaladó lejtésű árokszakaszok burkolásával a karbantartási és fenntartási költségek csökkenthetők.

A hatékony vízrendezés érdekében a beavatkozásokat, jókarba helyezéseket a vízgyűjtő területtől a befogadóig összehangoltan kell megtenni. A településnek erre vonatkozóan átfogó vízrendezési és vízkárelhárítási terv készítését javasoljuk.

A vizek és közcélú vizilétesítmények fenntartása esetén a 120/1999. (VIII.6.) Korm. rendelet előírásait kell érvényesíteni.

A 123/1997. (VII.18.) Kormányrendelet 4. sz. melléklete rendelkezik az ivóvíz- és ásvány-gyógyvízkezelő, tározó műtárgyak és szállító vezetékek védőterületeinek és védősávjainak méretezéséről.

A jogszabály szerint meghatározott védőterületek a következők:

Műtárgyak	Védőterületek méretezése
Zárt vagy épületben lévő vízkezelő vagy tároló	A védőterület sugara a műtárgy vagy építmény külső szélétől számított 10 m. 5 m-nél magasabb földfeltöltés esetén a rézsű talpától mért 5 m.
Szabadban, nyílt vízfelszínnel történő vízkezelés vagy tárolás	50 m (különleges esetekben max. 100 m).
Víztechnológiai célra történő levegőbeszívás helye (légszűrés nélküli esetben)	A védőterület szélétől legalább 20 m-re, a terepszint felett legalább 3 m-re.
Víztornyok (magastéri tárolók) zártrendszerű átemelők és nyomásfokozók	Védőterületek nem, csak a vezetékek védősávjának kijelölése szükséges.
Földbe fektetett vízvezeték	A védősáv határa a vezeték felett a föld felszínéig, alatta 1 m mélységig, kétoldalt 2-2 m távolságig terjed.
Párhuzamosan haladó vízvezetékek és szennyvízcsatornák ha a szennyvízcsatorna magasabban fekszik, mint a vízcső, vagy ha mélyebben fekszik, de a vízvezeték talajvízben, vagy annak közelében van	A védősáv szélessége a vízcső mindkét oldalán vízszintes irányban mért 1-1 m; 2 m-nél kisebb tengelytávolságú két vezeték esetében megfelelő állékonyságú szennyvízcsatorna alkalmazásával.

Műtárgyak	Védőterületek méretezése
ha a szennyvízcsatorna mélyebben fekszik, mint a vízcső és a vízcső száraz talajban van nyomás alatti szennyvízcsatornacső esetében	A védősáv szélessége a vízcső mindkét oldalán vízszintes irányban mért 0,5-0,5 m. A védősáv szélessége a vízcső mindkét oldalán vízszintes irányban 2-2 m.
Szennyvízcsatorna és vízvezetékcső kereszteződése ha a szennyvízcsatorna magasabban fekszik, mint a vízcső ha a szennyvízcsatorna mélyebben fekszik, mint a vízcső és a két vezeték közötti szintkülönbség 0,5 m-nél kisebb ha a szennyvízcsatorna mélyebben fekszik, mint a vízcső és a két vezeték közötti szintkülönbség 0,5-1 m között van	A szennyvízcsatorna elhelyezése a keresztezési ponttól számított 2-2 m hosszúságú vízzáró védő-csőben vagy fedett vasbeton vályúban a közúti terhelés mértékének megfelelő állékonysággal. A vízcső megépítése a kereszteződési ponttól mindkét irányban mért 2-2 m, összesen tehát 4 m hosszúságon belül csökötés nélkül, a szennyvíz-csatorna építése a keresztezési ponttól mindkét irányban mért 1-1 m, összesen tehát 2 m hosszban, legalább 10 cm vastag beton burkolattal. A vezetékek építésére az előző bekezdésben a szennyvízcsatornára vonatkozóan foglaltak az irányadók.

A „környezetre jelentős hatást gyakorló tevékenységek”-re környezeti hatásvizsgálatot kell készíteni a vonatkozó jogszabályok szerint, és környezetvédelmi engedélyezési eljárást kell lefolytatni. A „környezetre jelentős hatást gyakorló tevékenységek” körét a 20/2001. (II.14.) Kormányrendelet határozza meg.

A környezeti hatásvizsgálat készítésének és a környezetvédelmi engedélyezési eljárás lefolytatásának szabályait az 1995. évi LIII. törvény, illetve a 20/2001. (II.14.) Kormányrendelet tartalmazza.

A LEVEGŐMINŐSÉG MEGŐRZÉSE

A levegő védelmével kapcsolatos szabályok zömét a többször módosított 21/2001. (II.14.) Kormányrendelet tartalmazza. A levegőterhelést okozó forrásokra, tevékenységekre, technológiákra, létesítményekre (a továbbiakban: légszennyező forrás) az elérhető legjobb technika alapján, jogszabályban, illetőleg a környezetvédelmi hatóság egyedi eljárásának keretében kibocsátási határértéket, levegővédelmi követelményeket kell megállapítani.

A légszennyezettségi határértékekről a 4/2004. (IV.7.) KvVM-ESZCSM-FVM együttes rendelettel módosított 14/2001. (V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet rendelkezik. A jogszabály 4.§ (1) bekezdésének rendelkezése szerint a rendelet 1.1. számú mellékletében szereplő légszennyező anyagokra – a rendelet (4) bekezdésében foglaltak kivételével – a légszennyezettség abban meghatározott egészségügyi határértékeit kell alkalmazni az ország egész területére.

A légszennyezettség egészségügyi határértékei egyes légszennyező anyagokra vonatkozóan

Légszennyező anyag [CAS szám]	Veszélyességi fokozat	Határérték (µg/m ³)		
		órás	24 órás	éves
Kén-dioxid [7446-09-5]	III.	250	125	50
Nitrogén-dioxid [10102-44-0]	II.	100	85	40
Szén-monoxid [630-08-0]	II.	10.000	5.000*	3.000
Szálló por (összes lebegő por)	III.	200	100	50
Szálló por (PM ₁₀)	III.	-	50	40
		30 napos határérték		éves határérték
Üledő por, toxikus anyagot nem tartalmaz	IV.	16 g/m ² x 30 nap		120 t/km ² x év

* Napi 8 órás mozgó átlagkoncentrációk maximuma, amelyet az órás átlagok alapján készített 8 órás mozgó átlagértékekből kell kiválasztani.

A (4) bekezdés rendelkezik a jogszabály 2. számú mellékletében felsorolt légszennyező anyagok esetében meghatározott területre vonatkozó ökológiai határértékekről.

A tervezési terület jelenlegi állapotának megfelelő, az alapállapotot jelentő levegőminőségi helyzetének megítéléséhez a terület légszennyezettségi

paramétereit az egészségügyi határértékekkel kell összevetni. Esetünkben az ökológiai határértékekkel nem kell számolni, tekintettel arra, hogy a tervezési terület jellemzői illetve paramétere nem elégítik ki a jogszabály 2. sz. melléklete II. fejezetében meghatározott eseteket.

Egyes tevékenységek és berendezések illékony szerves vegyület kibocsátásainak korlátozásáról illetve az oldószer-felhasználás küszöbértékeiről, valamint kibocsátási határértékeiről külön jogszabály rendelkezik a 10/2001. (IV.19.) KöM rendelettel.

A nagyobb hőteljesítményű (140 kW_{th} és ennél nagyobb, de 50 MW_{th}-nál kisebb névleges bemenő teljesítményű) tüzelőberendezések légszennyezőanyagainak technológiai kibocsátási határértékeiről a 23/2001. (XI.13.) KöM rendelet tartalmaz előírásokat. A fűtőmű, erőmű nagyságrendű teljesítményekre (50 MW_{th} felett) külön jogszabályok rendelkeznek.

Somogyviszló környezeti levegőminősége helyi mérőműszer hiányában a mérőműszerekkel felszerelt települések közül a földrajzilag legközelebb eső, illetve hasonló földrajzi környezetű és infrastruktúrájú – bár nagyságrendileg lényegesen nagyobb, de átmenő forgalommal szintén érintett - Szigetvár levegőminőségével jellemezhető. A levegőminőséget az Országos Immissziómérő Hálózat (RIV) műszerei ellenőrzik, melynek keretében kén-dioxid, nitrogén-dioxid és ülepedő por kerül regisztrálásra.

A RIV 1994-2002. évi adatai szerint (forrás: Egészségtudomány 1995-2002. évi számai, valamint KSH Baranya Megyei Statisztikai Évkönyve, 2003.) a kén-dioxid légszennyező anyag vonatkozásában jelentős javulás következett be a város levegőminőségi állapotában, ugyanakkor a nitrogén-dioxid esetében az átlagkoncentrációk stagnálása, az ülepedő por esetében 2000-ig növekedése, majd az utolsó egy évben ismételt csökkenése figyelhető meg. A terület levegőminőségi besorolása – figyelembe véve a gáznemű szennyezőknél a 24 órás, az ülepedő pornál a 30 napos határérték túllépések arányát – a kén-dioxid és az ülepedő por esetében valamennyi félévben „megfelelő levegőminőségű”, a nitrogén-dioxid esetében egy-egy félév vonatkozásában „mérsékelten szennyezett”.

A kén-dioxid esetében minden esetben a fűtési félévek a szennyezettebbek, a nitrogén-dioxid vonatkozásában szintén a fűtési időszakok, bár a két félév között lényegesen kisebb a koncentráció különbség, mint a kén-dioxidnál. Az ülepedő por esetében zömében a nem fűtési félévek a szennyezettebbek.

A légszennyező anyagok féléves átlagértékei a kén-dioxidnál jelentősen csökkenő értékek mellett a fűtési félévekben az éves határérték 7,70 és 61,22%-a között, a nem fűtési félévekben pedig 3,80 és 10,28%-a között találhatók. A szennyezettség csökkenésének mértékét mutatja, hogy 1997. óta a legmagasabb átlagértékek sem haladják meg a határérték 20%-át.

A szennyező anyagok 98%-os gyakoriságának – azon koncentráció, amely alatt van a mérési eredmények 98%-a - értékei a vizsgált időszakban az SO₂ esetében a 24 órás határérték 12,56 (2000/2001) és 76,00%-a (1995/96) között kerültek regisztrálásra a fűtési félévekben, valamint 4,00 (1999) és 14,96%-a (1996) között találhatók a nem fűtési félévekben.

A légszennyező anyagok féléves átlagértékei a nitrogén-dioxidnál a vizsgált időszakban stagnáló tendenciát mutatnak. Az átlagértékek a fűtési félévekben az

éves határérték 71,33-83,13%-a között, a nem fűtési félévekben pedig 40,35 és 73,03%-a között található.

A szennyező anyagok 98%-os gyakorisági értékei a vizsgált időszakban az NO₂ esetében a 24 órás határérték 70,59 (1994/95) és 110,59%-a (1998/99) között kerültek regisztrálásra a fűtési félévekben, valamint 38,82 (1997) és 87,47%-a (1996) között található a nem fűtési félévekben.

A légszennyező anyagok féléves átlagértékei az ülepedő pornál 1997. óta kismértékű növekedést mutattak, majd az utolsó másfél évben ismételt koncentráció csökkenés figyelhető meg. Az átlagértékek a fűtési félévekben a határérték 30,63 és 53,00%-a között, a nem fűtési félévekben pedig 26,25 és 55,44%-a között található.

Az ülepedő por 98%-os gyakoriságának értékei a vizsgált időszakban a fűtési félévekben a határérték 51,25 (1997/98) és 137,50%-a (1994/95) között, a nem fűtési félévekben pedig a határérték 46,25 (2001) és 85,00%-a (1999) között kerültek rögzítésre.

Összességében megállapítható, hogy a település levegőminőségi állapota a kén-dioxid vonatkozásában – tekintettel az utóbbi évek pozitív irányú változásaira – kedvezőnek tekinthető, ülepedő por esetében elfogadhatónak, a nitrogén-dioxid-terhelés emelkedettnek ítéltető. Ugyanakkor a város levegőminőségéhez képest Somogyviszló környezeti levegőminősége – tekintettel a településen átvezető alsóbb rendű út kismértékű közlekedési terheléséből adódó jelentősen alacsonyabb levegőterhelésre – kedvezőbb. Ennek alapján a település környezeti levegője olyan állapotú, mely a kén-dioxid és az ülepedő por esetében nagyobb mértékű terhelést is elviselhet, illetve a nitrogén-dioxid vonatkozásában is további terhelés engedhető meg.

Somogyviszló levegőminőségét

- az egyedi fűtések,
- a közlekedés és az
- egyéb tevékenységek
- emissziója határozza meg.

A település jellemzően vegyestüzeléssel oldja meg fűtését. A közlekedési eredetű légszennyezés a településre bevezető közlekedési út térségében meghatározó. A település vegyes gazdaság-szerkezettel rendelkezik, gigantikus környezethasználók nélkül. Egyaránt meghatározó a kisipari és mezőgazdasági termelésből származó légszennyezőanyag-terhelés.

Egyedi és lakossági fűtések

Az egyedi és lakossági fűtések energiahordozó felhasználásából keletkező emissziók a szén-, olaj- és gáztüzelésből származó átlagos légszennyezőanyag kibocsátások összehasonlításával jellemezhetők.

A fajlagos értékek alapján szorgalmazni kell a földgázellátó rendszerre való rácsatlakozást. Gáztüzelés esetén a füstgázok kedvező légszennyezőanyag kibocsátása mellett igen fontos, hogy nem keletkezik a vegyestüzelésre jellemző salak és hamu, mely kiporzása révén, illetve hulladékként (elhelyezési problémák) okoz zavaró hatást.

Közlekedési eredetű légszennyezőanyag-kibocsátás

A közlekedési eredetű légszennyezés a település közigazgatási területét érintő 66125. sz. közlekedési út térségében jelentkezhetsz. Jelenleg nem tapasztalható a közlekedési eredetű légszennyező anyagok kritikus, jelentősebb zavaró hatása, azonban a forgalom növekedése indokolja a település közlekedési útjainak folyamatos karbantartását és a jelenleg még szilárd burkolattal nem rendelkező útvonalak pormentesítését.

Egyéb tevékenység

A településen jelenleg nem folytatnak jelentős légszennyező hatású tevékenységeket. Bejelentés köteles légszennyező forrás a településen nem üzemel. Az állattartásból származó bűzterhelés jelenthet időszakosan problémát.

A vonatkozó jogszabályok betartásával [elsősorban a 49/2001. (IV.3.) Kormányrendelet „jó mezőgazdasági gyakorlat” szabályairól szóló előírások irányadó figyelembe vételével] hosszú távon elkerülhetők a bűzpanaszok.

Az állattartásból származó konfliktusok elkerülése érdekében a rendezési terv elfogadásával egyidőben szükséges a település állattartási rendeletének kidolgozása a település teljes közigazgatási területét figyelembe véve. Az állattartási rendelet kidolgozása során rögzíteni kell a lakossági gazdálkodási, kedvtelési célú és üzemszerű, valamint a nagyszámú [193/2001. (X.19.) Korm.rendelet 1. sz. melléklet 11. pontja, 21/2001. (II.14.) Korm. rendelet 2. sz. melléklet 7.2. pontja és az új beruházások és jelentős módosulások esetén 20/2001. (II.14.) Korm. rendelet 1. sz. melléklet „A” fejezet 1. és 2. pontja, valamint a „B” fejezet 6. pontja] állattartására vonatkozó szabályokat, mely magában foglalja – az OTÉK-ban foglaltak szerint – az építmények, létesítmények közötti legkisebb távolságokat és a tartás-technológiára vonatkozó előírásokat is.

Jelenleg nem ismert jelentősebb légszennyezést okozó beruházás megvalósítására vonatkozó terv, azonban a szabályozási előírásokban rögzítjük, hogy a módosított 21/2001. (II.14.) Korm. rendelet 6.§-a szerint a rendelet 2. sz. mellékletében felsorolt új tevékenységek esetén védelmi övezetet kell kialakítani. A védelmi övezetben állandó emberi tartózkodásra szolgáló épület, valamint időszakos vagy átmeneti emberi tartózkodásra szolgáló létesítmény (így különösen oktatási, egészségügyi, üdülési célt szolgáló létesítmény), levegőterhelésre érzékeny, élelmezési célt szolgáló növényi kultúra nem telepíthető. A védelmi övezet kialakításával kapcsolatos költségek viselése a légszennyezőt terhelik.

A környezetre jelentős mértékben hatást gyakorló tevékenységek megkezdése előtt környezeti hatásvizsgálatot kell végezni a 20/2001. (II.14.) Korm. rendelet követelményei szerint. A környezeti hatásvizsgálat végzésére, illetve környezetvédelmi engedélyezési eljárásra kötelezett tevékenységek körét a hivatkozott jogszabály 1. számú melléklete tartalmazza.

Az egyes – a 193/2001. (X.19.) Kormányrendeletben megjelölt – tevékenységek környezetet terhelő kibocsátásainak megelőzése érdekében, a környezeti elemeket terhelő kibocsátások, valamint a környezetre ható tényezők csökkentésére, illetőleg megszüntetésére irányuló, az elérhető legjobb technikán alapuló intézkedéseket az

egységes környezethasználati engedélyezési eljárás során állapítja meg a környezetvédelmi hatóság.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

A hulladék az ember mindennapi élete, munkája, gazdasági tevékenysége során keletkező, a keletkezés helyén feleslegessé vált, ott közvetlenül fel nem használható anyag, amelynek kezeléséről külön kell gondoskodni.

A hulladékok keletkezésük és fajtájuk szerint az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- települési szilárd és folyékony hulladék
- termelési hulladék
- veszélyes hulladék

A hulladék gyűjtésével, ártalmatlanításával kapcsolatos tevékenységet a hulladék-gazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény alapján kell szervezni és végezni.

A hulladék „termelő” köteles gondoskodni a hulladékok előírás szerű gyűjtéséről, tárolásáról, a területről történő kiszállításáról, valamint ártalmatlanításáról, melynek elsődleges célja, hogy megakadályozza a hulladék talajba, felszíni és felszín alatti vízbe és levegőbe jutását. A településen a környezet veszélyeztetésének minimalizálása érdekében kizárólag hulladékszegény technológiák telepítését szabad engedélyezni úgy, hogy a keletkező hulladékok hasznosítására, ártalmatlanítására rendelkezésre álljon engedéllyel és kapacitással bíró szolgáltató szervezet.

A településen keletkezett **háztartási hulladék** összetétele rendkívül inhomogén, nagy szervesanyag-tartalmú háztartási hulladék mellett tartalmaz még vegyes kerti és veszélyes hulladékot (növényvédőszeres göngyöleg, lejárt szavatosságú gyógyszer, használt elem, stb.) is, ezért elhelyezését rendkívüli gondossággal kell megoldani. A lakossági hulladékokat szervezetten gyűjtik össze és szállítják el a kaposvári lerakóba.

A rendszeres hulladékelszállítás mellett évente 2 alkalommal lomtalanítási akcióra is sor kerül.

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény alapján az önkormányzat hulladékgazdálkodási feladatainak ellátása során gondoskodni kell a hulladéklerakók felülvizsgálatáról és továbbüzemeltetésük lehetőségeinek feltárásáról, a hasznosítható hulladékok szelektív gyűjtésének megteremtéséről, a biológiailag lebomló szervesanyag tartalom csökkentéséről (komposztáló telep létesítése). Meg kell teremteni a hulladékok átvételére egész évben alkalmas gyűjtőpontok és hulladékudvarok kialakításának lehetőségét, a bontási hulladékok válogatását, értékesítését, a megmaradó anyagok esetleges lerakását biztosító telep létesítését.

A Dél-dunántúli Régió Területi Hulladékgazdálkodási Terv a Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Programnál veszi figyelembe a Somogyviszló 011. hrsz-ú ingatlanon lévő bezárt lerakót, melynek a végleges lezárása érdekében be kell fejezni a rekultivációját.

A 2000. évi XLIII. törvény szerint 2004. I. félévben el kellett készíteni a település komplex hulladékgazdálkodási tervét.

A tervezés során a lakosszámot és a gazdálkodók egyedi hulladékgazdálkodását is figyelembe kellett venni.

A köztisztasággal összefüggő, a rendezési tervvel egyidőben meghozandó rendeletben kell meghatározni a közterületen kijelölendő hulladékgyűjtő pontok helyét.

A hulladékkezelési közszolgáltató kiválasztásáról és a közszolgáltatási szerződésről a 241/2000. (XII.23.) Korm. rendelet, a települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól a 242/2000. (XII.23.) Korm. rendelet rendelkezik. A települési hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek feltételeit a 213/2001. (XI.14.) Korm. rendelet szabályozza.

Termelési hulladék a gazdálkodó szervezetek termelő és szolgáltató tevékenységéből származik. A településen olyan jellegű és volumenű tevékenységet nem folytatnak, amelyből jelentős mennyiségű termelési hulladék keletkezhetne.

A hulladékok jegyzékét a többször módosított 16/2001. (VII.18.) KöM rendelet tartalmazza.

Az építési, bontási tevékenységgel kapcsolatos hulladékkezelési szabályokat a 45/2004. (VII.26.) BM-KvVM együttes rendelet tartalmazza. Az engedélyezési tervdokumentációknak erre tekintettel tartalmazniuk kell az építési és bontási hulladékok kezelésére, a keletkezett hulladékok mennyiségének tervezésére és elszámolására vonatkozó tervlapokat a hivatkozott rendelet 2. és 3. sz. melléklete szerint.

A hulladékok közül megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a **veszélyes hulladékokra**. A veszélyes hulladékok gyűjtésére, kezelésére, tárolására és ártalmatlanítására a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendelet előírásai vonatkoznak. A veszélyes hulladék termelő köteles gondoskodni a hulladékok előírászerű kezeléséről, melynek elsődleges célja, hogy megakadályozza a hulladék talajba, felszíni- és felszín alatti vízbe és levegőbe jutását. Veszélyes hulladék a településen az ipari jellegű tevékenységek során keletkezhet.

A hulladékok egyik speciális fajtája az állattenyésztés során keletkező állati tetem. A tetemek elhelyezése történhet dögműtban, illetve ártalmatlanításra elszállíthatják a fehérje-feldolgozó üzembe. A vonatkozó jogszabályok szerint 2005. december 31-ig le kell zárni a dögműt, melyet az önkormányzat már több éve megtett. A dögműt bezárása miatt a fehérje-feldolgozó üzembe való szállítás a megnyugtató hosszútávú megoldás.

Az állati hulladékok gyűjtésének és kezelésének szabályait a 71/2003. (VI.27.) FVM rendelet rögzíti.

ZAJ ÉS REZGÉS ELLENI VÉDELEM

A tervezés során alapvető feladat a lakosság megfelelő környezeti komfortérzetének biztosítása érdekében a zajhelyzet vizsgálata is. Az akusztikai vizsgálat során a beépített környezet zajhelyzetét értékeltük, valamint a tervezési terület beépítési lehetőségének környezetvédelmi megalapozását végeztük el. Ennek során értékelésre került a zajt kibocsátó létesítmények hatása a határoló települési környezetre.

Annak érdekében, hogy a tervezési területen építendő és működő zajt kibocsátó létesítmények a környezetükben élő lakosságot a legkisebb mértékben zavarják, illetve a jogszabályban meghatározott és a település képviselőtestülete által elfogadott előírásokat kielégítsék, a terv készítése során vizsgálni kell a tervezési területen kialakítandó zajforrások környezetre gyakorolt hatását, valamint a környezet domináns zajforrásainak kölcsönhatását.

A létesítmények üzemeltetőinek biztosítaniuk kell, hogy a működésből eredő zaj ne haladja meg a 8/2002. (III.22.) KöM-EüM együttes rendeletben előírt zajterhelési határértéket.

A kialakult zajterhelés helyzetének vizsgálata

Közúti közlekedés hatása

A közúti közlekedés által okozott zaj az út vonalas jellege miatt nagyobb területen terheli a mellette álló lakóépületeket, illetve a lakosságot.

Somogyviszló belterületét a 66125. sz. bekötőút szeli ketté, erről az útról ágaznak le a település lakóutcái. A közlekedés zajkibocsátása az utak mellett elhelyezkedő lakóterületre idézhet elő zajterhelést.

A közúti közlekedés által okozott zaj nagyságát alapvetően a forgalom nagysága, a járműösszetétel, haladási sebesség, az út paraméterei és a környezeti tényezők határozzák meg.

A forgalmi adatok ismeretében a közlekedési zaj mértékét az ÚT 2.1.302 jelű „Közúti közlekedési zaj számítása” című Útügyi Műszaki Előírás alapján határoztuk meg. A forgalom nagyságát az Állami Közúti Műszaki és Információs KHT által kiadott „Országos közutak 2000. évre vonatkozó keresztmetszeti forgalma” című kiadvány adatainak felhasználásával határoztuk meg, míg a hosszú távra várható forgalmat a forgalomfejlődési szorzókkal számoltuk.

Az állami közutak forgalma által okozott zaj a 7,5 m-es referencia távolságon

66125. sz. bekötőút	szgk	ktgk	ntgk	szerelv	szbusz	csbusz	mkp	L _{Aeq7,5N}	L _{Aeq7,5É}
2000. év	308	12	9	9	16	0	40	57,0	50,1
2005. év	345	13	10	10	17	0	40	57,4	50,4
2020. év	469	16	12	12	19	0	43	58,4	51,5

A közlekedésből származó zajkibocsátás megengedett értékeit a 8/2002. (III.22.)

KöM-EüM együttes rendelet 3. sz. melléklete tartalmazza, melynek alapján:

- autópálya, autóút, I. és II. rendű főút környezetében falusias, kertvárosias és kisvárosias lakóterületen, valamint különleges és gazdasági területen, valamint: gyűjtő-, összekötő-, és bekötőút környezetében különleges és gazdasági területen

$L_{TH \text{ nappal}} = 65 \text{ dB}$

$L_{TH \text{ éjjel}} = 55 \text{ dB}$

- gyűjtő-, összekötő-, és bekötőút környezetében falusias, kertvárosias és kisvárosias lakóterületen, illetve I. és II. rendű főút környezetében védett természeti területen

$L_{TH \text{ nappal}} = 60 \text{ dB}$

$L_{TH \text{ éjjel}} = 50 \text{ dB}$

A fentiekben leírt határértékek új út létesítésekor, vagy a forgalmi viszonyok tartós megváltozását eredményező felújításakor, vagy a meglévő út melletti új tervezésű, vagy megváltozott övezeti besorolású területeken érvényesek, meglévő út és területi funkció mellett a határértékek csak összehasonlító adatként szolgálnak.

A közút kizárólag a helyi lakosság közlekedési igényeit elégíti ki. Látható, hogy a közutak közvetlen környezetében a belterületi megengedett haladási sebesség mellett jelenleg határérték túllépés nem tapasztalható, így a közúti közlekedés indokolatlanul nem terheli az utak mellett élő lakosságot. Hosszú távon azonban éjszaka minimális határérték túllépés várható, az út fejlesztése és a járműállomány összetételének változása azonban a zajkibocsátás mértékében némi javulás elképzelhető.

A külső környezetből származó rezgések megengedett súlyozott rezgésgyorsulás értékeit a hivatkozott KöM-EüM együttes rendelet 5. sz. melléklete tartalmazza. Gyakorlati tapasztalatok alapján ezek vizsgálata nem indokolt.

A belső terület, lakóterület zajhelyzete

A belterület jelentős része jelenleg lakóterület, ahol a lakosság megalapozott jogos igénye a csendes környezet. A község jelentős részén, falusias beépítés mellett ez a követelmény teljesül, jelentős zajt kibocsátó ipari, szolgáltató létesítmény nem található, így terhelő hatást nem fejt ki, a lakóterület rendkívül csendes.

A község nyugati széle mellett a Petőfi u. végénél elkülönítetten ipari-gazdasági terület (major) található. A településen működő mezőgazdasági kisvállalkozások nem elkülönített telephelyen végzik a tevékenységüket, hanem a vállalkozó lakótelkén kialakított „telephelyen”, a szomszédos lakóépületek közé beékelődve kedvezőtlen zajhelyzetet teremthetnek. E tevékenységek egy részénél a szomszédban élő lakosok zavarása várható.

A zajterhelési határérték teljesüléséről az üzemeltetőnek minden üzemelési körülmény esetén gondoskodni kell.

Szórakoztató ipar, vendéglátás

A településen működő szórakoztatóipari, illetve vendéglátó létesítmény működési jellegéből adódóan közvetlen környezetét terhelheti. A lakossági zavarást általában a hangosító berendezés okozza, panaszra adhat okot. Ebben az esetben a jegyzőnek a többször módosított 4/1997. (I.22.) Korm. rendelet 17.§ (4)-(5) bekezdése és a 18.§-a alapján kell eljárni.

A 8/2002. (III.22.) KöM-EüM együttes rendelet szerint a szórakoztatóipari és vendéglátó létesítmények is üzemi létesítménynek minősülnek, ebből adódóan a környezetében e rendeletben előírt zajterhelési határérték teljesülését kell biztosítani. Hangosító berendezésnek minősül a zenegép, egyéb hangosító berendezés (diszkóban, vendéglőben, bálókban, stb.), hangszórón közvetített zene, ének.

Gazdasági terület

A gazdasági terület névből már közvetve adódik, hogy ott olyan tevékenységet folytatnak, mely a közvetlen környezetére viszonylag nagyobb terhelést okoz. Külterületen, a község nyugati széle mellett a Petőfi u. végénél a lakóterület mellett

elkülönítve ipari-gazdasági terület (major) található. Az alacsony zajkibocsátású állattartó telep a lakosságot érdemben nem terheli. A településen működő mezőgazdasági kisvállalkozások nem elkülönített telephelyen végzik a tevékenységüket, hanem a vállalkozó lakótelkén kialakított „telephelyen”, a szomszédos lakóépületek közé beékelődve kedvezőtlen zajhelyzetet teremthetnek. E tevékenységek egy részénél a szomszédban élő lakosok zavarása várható.

A lakóterület környezetében működő telephely, valamint a gazdasági területen tervezendő létesítmények esetében következetesen meg kell követelni a létesítés és üzemeltetés során, hogy a kibocsátott zaj a zajterhelési határértéket ne haladja meg.

A gazdasági terület környezetében kijelölt lakóterület beépítési vonala és a lakóépületek védett homlokzata előtt a 8/2002. (III.22.) KöM–EüM együttes rendelet 1. sz. mellékletében előírt zajterhelési határértékek teljesüléséről kell gondoskodni:

- Falusias, kisvárosias, kertvárosias beépítés esetében

$L_{TH \text{ nappal}} = 50 \text{ dB}$

$L_{TH \text{ éjjel}} = 40 \text{ dB}$

Másrészről az indokolatlan zavarás kiküszöbölésére jó lehetőséget biztosít a telepengedély alapján gyakorolható szolgáltatási tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről szóló, többször módosított 80/1999. (VI.11.) Kormányrendelet, amely szerint a telepengedéllyel nem rendelkező vállalkozásoknak telepengedélyt kell kérni. Az eljárás során az üzemeltetőnek igazolnia kell, hogy a tevékenység végzése közben a környezetbe jutó zaj a határértéket nem haladja meg, illetve határérték túllépés esetén a szükséges intézkedést megteszi.

